

Asia: VN/8915/2024

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja työnvälityspalveluiden kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Onko teillä yleistä lausuttavaa esityskokonaisuudesta?

On kannatettavaa, että esitys sisältää kevennyksiä virkailijoiden työskentelyyn, joka voisi vapauttaa työaikaa olennaisimpaan. Lisäksi lisääntyvä harkinnanvaraisuus mahdollistaa nopeampaa asioiden käsittelyä. Kaavamaisuuden vähentäminen mahdollistaa kehittää tehokasta ja tarkoituksenmukaista työtettä. Työnhakijoiden vastuuta on hyvä lisätä, mutta ei niin, että se lisää byrokratiaa ja lisätyövaiheita virkailijoille. Virkailijoilla täytyisi olla mahdollisuus panostaa enemmän heihin työnhakijoihin enemmän, jotka tarvitsevat erityisesti apua ja vähemmän niihin, jotka enemmän omatoimisia ja itseohjautuvia työllistymisen edistämisen suhteen. Kannatettavaa on myös työttömyyskassojen sekä yksityisten työnvälitysyriyten osallistuminen työnvälitykseen.

1. Onko teillä yleistä lausuttavaa palveluprosessista?

Palveluprosessit ovat liian kaavamaiset, jotka tuovat palveluihin hitautta ja tehottomuutta. Niiden keventäminen on kannatettavaa. Keskeistä on viedä asiakkaan palveluprosessia eteenpäin hänen palvelutarpeen mukaisesti.

2. Koetteko alkuhaastattelun järjestämisen määräajan pidentämisen viidestä arkipäivästä kymmeneen arkipäivään kannatettavana?

Kyllä. Alkuhaastattelun määräajan pidentäminen kymmeneen päivään on kannatettavaa. Tämä helpottaa virkailijoiden työnsuunnittelua ja antaa lisää liikkumavaraa siihen. Lisäksi kun määräaika pidennetään, niin se aiheuttaa vähemmän mielipahaa ja pettymystä kaikille osapuolille tilanteissa, jossa viiden päivän määräaika on vaikea toteuttaa.

3. Onko täydentävien työnhakukeskustelujen perustuminen asiakkaiden palvelutarpeeseen mielestänne tarkoituksenmukaista?

Kun tässä asiassa on keskiössä harkinnanvaraisuus ja asiakkaan palvelutarve, niin on varsin kannatettavaa. Hyvin linjassaan tämän kokonaisuuden kanssa, jossa kaavamaisuutta halutaan vähentää ja resursseja kohdentaa paremmin.

4. Näettekö nykyisestä muistutuskäytännöstä luopumisen ja työnhaun voimassaolon päättyminen ensimmäisestä asiointin laiminlyönnistä kannatettavana?

Työnhaun päättyminen ensimmäiseen laiminlyöntiin on kannatettavaa. Tämä keventää hallinnollista työtaakkaa monelta osalta. Lisäksi käytänteenä tämä tekee prosessin asiakkaallekin aiempaa selkeämmäksi. Tämä vahvistaisi myös asiakkaan vastuuta omasta työnhausta.

5. Koetteko työllistymissuunnitelmien sisältöjen määrittelyn olevan palveluprosessin toimivuuden kannalta oleellisia?

Työllistämissuunnitelman sisältöä ei ole tarpeellista liikaa määrittellä lainsäädännöllisesti. Suunnitelma on kuitenkin olennainen osa työnhaun edistämisessä. Suunnitelman tulee olla yksilöllinen ja peilata asiakkaan palvelutarvetta. Mikä ei ole olennaista asiaa niin sen voisi jättää pois.

6. Koetteko asiakkaiden palveluprosessiin sisältyvien asiakastapaamisten sisältöjen määrittelyn olevan palveluprosessin toimivuuden kannalta oleellisia?

Asiakastapaamisten tarkkaa sisältöä ei ole tarpeellista määrittää laissa. Kaavamaista tapaa vähemmäksi ja keskittyä enemmän sisältöön sekä asiakkaan tarpeisiin.

1. Onko teillä yleistä lausuttavaa työnhakuvelvollisuutta koskevista muutoksista?

Tietyiltä osin muutokset selkiyttäisivät työnhakuvelvoitetta, mutta kaikkinsa sen jää vielä varsin monimutkaiseksi. Työnhakuvelvoitetta tulisi edelleen selkiyttää ja yksinkertaistaa.

2. Näettekö, että alennetun työnhakuvelvollisuuden asettamisen yhteydessä arvioitavissa seikoissa on huomioitu oleelliset tekijät?

On tärkeää tarkastella asiakkaan työkykyä kaikkinsa, kun työnhakuvelvoitetta asetetaan.

3. Tukeeko työnhakuvelvollisuutta koskevan sääntelyn yksinkertaistaminen ja tietyistä poikkeuksista luopuminen työnhakuvelvollisuuden tarkoituksenmukaista asettamista?

Kyllä tämä osin yksinkertaistaa ja antaa lisääntyvää harkintavaraa virkailoille. Työnhakuvelvollisuutta ei tule kuitenkaan asettaa asiakkaille, jotka eivät ole etupäässä työvoimapalveluiden keinoin autettavissa, kuten TYM -asiakkailta.

4. Työnhakuvelvollisuuteen ehdotettavat muutokset tuovat tietyt asiakasryhmät (esim. osa-aikatyössä olevat sekä henkilöt, joilla on tiedossa myönteinen muutos työnhaun tilanteeseen) yleisen työnhakuvelvollisuuden alentamisen kriteerien piiriin. Näettekö tämän kannatettavana?

Osa-aikatyössä olevien työnhakuvelvollisuuden muuttaminen tiettyyn kaavaan on ongelmallista. Osa-aika-aikaisuuksien kategoria on kovin kirjava ja useanlaisia variaatioita löytyy. Osa-aikatyön kohdalla tulisi olla mahdollista arvioida yksilöllisemmin työnhakuvelvollisuuden tarkoituksenmukaisuus verrattuna myös muihin työllisyysneuvonnan toimenpiteisiin.

1. Onko teillä yleistä lausuttavaa työtarjouksiin tehtävistä muutoksista?

Työtarjousten velvollisuuden lisääminen on toivottava ja hyvä asia. Tämä tehostaa työnvälitystä.

2. Tukeeko työtarjouksiin heti työnhaun alusta alkaen ehdotettava velvoittavuus työllistymistä ja työtarjoajamenettelyn tarkoituksenmukaista toimeenpanoa?

Muutos selkiyttää ja tehostaa virkailijan työtä, kun velvoite alkaa jo heti työhaun alusta.

3. Selkeyttääkö työtarjouksiin ehdotetut muutokset kokonaisuutena työtarjouksia koskevaa sääntelyä?

Nämä ehdotukset selkiyttävät lähtökohtaisesti aiempaa käytäntöä, mutta työtarjouksia koskevaa työttömyysturvakokonaisuutta tulisi tarkastella vielä laajemmin.

1. Onko teillä lausuttavaa työnhakijalle tai työvoimaviranomaiselle ehdotetusta velvollisuudesta työnhakuprofiilin laatimiseen ja julkaisemiseen palvelualustalla?

Lähtökohta esitykselle on hyvä, työprofiilin hyödyntämistä tulee lisätä edesauttamaan kohtaantoa ja työllistymistä. Sen ei tule kuitenkaan olla velvoittavaa, sillä se tarkoittaisi lisääntyvää työmäärää virkailijoille.

2. Onko teillä lausuttavaa työnhakijoiden työnhakuprofiilissa olevien henkilötietojen (koulutus, työkokemus, muu osaaminen ja työtoiveet) julkaisemisvelvollisuudesta ehdotetussa muodossa julkisena tietopalveluna?

Asiakkaan täytyy voida itse päättää millä laajuudella profiiliin julkistaa. Lisäksi tietosuoja on otettava tässä huomioon.

3. Onko teillä lausuttavaa työnhakuprofiilien tietovarantoa koskevista muutoksista?

Tietosuoja ja vastuut tulee huomioida.

4. Onko teillä muuta lausuttavaa palvelualustaa tai työnhakuprofiileja koskeviin muutoksiin?

Työnhakuprofiilin hyödyntäminen saatava ”lyötyä läpi” ja tunnettavuus, haluttavuus brändinä läpi.

1. Onko teillä lausuttavaa koulutusta vailla olevia nuoria koskevista muutoksista? Erityisesti Opetushallitusta ja Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskusta pyydetään muun ohella arvioimaan esitettyjen muutosten kohderyhmien suuruutta, koska työ- ja elinkeinoministeriöllä ei ole ollut käytettävissään tähän tarvittavia tilastotietoja.

Muutokset ovat hyviä, monenlaisten koulutusreittien hyödyntäminen täytyy olla mahdollista, tutkinnonosan kautta jne.

2. Onko teillä lausuttavaa työttömyysturvaseuraamuksia koskevista muutoksista?

Työttömyysturvan tulee olla selkeä ja oikeudenmukainen

3. Onko teillä lausuttavaa muista työttömyysturvamuutoksista?

Ei lausuttavaa

1. Onko teillä lausuttavaa työllisyysvaikutusarvioihin?

Työllisyysvaikutukset todennäköisesti varsin vähäiset

2. Onko teillä lausuttavaa liittyen työvoimaviranomaisvaikutuksiin?

Ehdotetut muutokset yhteenvetona vähentävät virkailijoiden työtä ja voivat kohdentaa sitä olennaisempaan sekä asiakkaan tarpeet yksilöidysti huomioiden.

3. Onko teillä lausuttavaa muista vaikutusarvioista?

Ei lausuttavaa

Muuta lausuttavaa?

-

Vanninen-Vaattovaara Janne
Utajärven kunta - Työllisyyspalvelut